ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ

ӘЛЕУМЕТТАНУ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ЖҰМЫС КАФЕДРАСЫ

ДӘРІС

Әлеуметтік-саясаттану модулі (Әлеуметтану)
2025-2026 оқу жылы
6В04102 Менеджмент, 6В04105 Есеп және аудит,6В04103 Экономика, 6В04101 Мемлекеттік және жергілікті басқару, 6В11301 Логистика (сала бойынша), 6В04205 Құқықтану, 6В04202 Мемлекеттік қызмет,6В04203 Кеден ісі, 6В12301 Құқық қорғау қызметі, 6В04206 Корпоративтік құқық, 6В04106 Қаржы, 6В04107 Маркетинг, 6В04109 Цифрлық экономика, 6В04203 Кеден ісі мамандықтары бойынша Білім беру бағдарламасы

Дәріскер:
аға оқытушы Мамытканов Дархан Кожанович
Оқытушы (практикалық, семинар, зертханалық сабақтар):
тел:жұмыс орны: 2925717; ішкі: 2127
e-mail:
каб.: ФжСФ, 409 каб.

Алматы 2025 ж.

ДӘРІС САБАҚТАРЫНА ДАЙЫНДАЛУ БОЙЫНША ҚЫСҚАША МАЗМҰНЫ, ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚТАР МЕН ЖОСПАР

ПӘН БОЙЫНША ДӘРІСТЕРДІҢ КОНСПЕКТІСІ

Тақырыбы Социологияның объектісі мен пәні.

Мақсаты: Студенттерді әлеуметтанудың пәнімен, объектісі мен, негізгі ұғымдық ақпараттарымен таныстыру. Олардың арасындағы байланысты түсіндіру. әлеуметтанудың міндеттері мен қызметтеріне, әлеуметтанудың гуманитарлық және әлеуметтік ғылымдар жүйесіндегі орнына аса назар аудару қажет екенін түсіндіру. Оларды әлеуметтанудың даму тарихымен таныстыру, сонымен қатар Қазақстанның әлеуметтік жағдайын талдау.

Дәрістің мазмұны: "Әлеуметтану" термині екі сөзден құралған: латынның societas - қоғам және гректің logos - сөз, түсінік, ілім деген сөздерінен. Демек, этимологиялық тұрғыдан алғанда әлеуметтану "қоғам туралы ғылым" немесе "қоғам туралы ілім" дегенді білдіреді. әлеуметтану - әлеуметтік қауымдастықтар мен олардың өзін-өзі ұйымдастыру нысандарының: әлеуметтік жүйелердің, әлеуметтік құрылымдар мен институттардың қалыптасуы, дамуы және қызмет етуі туралы ғылым. Бұл әлеуметтік субъект әлеуметтік – қауымдас-тықтардың белсенділігінен туындайтын әлеуметтік өзгерістер туралы ғылым; алуан түрлі әлеуметтік қауымдастықтардың арасындағы өзара байланыс және өзара әрекет механизмдері ретіндегі әлеуметтік қарым-қатынастар туралы ғылым; әлеуметтік іс-әрекеттер мен бұқаралық мінез-құлықтың заңдылықтары туралы ғылым

.Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Әлеуметтану ғылым ретінде. Әлеуметтанудың объектісі және пәні. Әлеуметтанудың түсіндірмелі аппанраты. Әлеуметтанудағы «әлеуметтік» түсінігі.
2. Әлеуметтанулық теориялардың құрылымы. Теоретикалық және қолданбалы социология. Макро және микро социология.
3. Әлеуметтанудағы теоретикалық және эмпирикалық мәселесі.
4. Әлеуметтанудың функциялары: теориялық-танымдық, ұйымдастырушылық-техникалық, басқарушылық, болжамдық.
5. Әлеуметтік факт түсінігі. Әлеуметтану және оның басқа ғылымдармен байланысы.

Пайдаланғанәдебиеттер

Негізгі:

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022

5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы Әлеуметтану ғылымының негізгі тарихи даму этаптары

Мақсаты: Студенттерді әлеуметтану тарихының негізгі бағыттарымен таныстыру. Әлеуметтану ғылымының пайда болуы мен қалыптасуының басты себептерін түсіндіру. Студенттерді әлеуметтанудың қалыптасуының негізгі кезеңдерімен таныстыру, әлемдік әлеуметтанудың институционализациялануын түсіндіру.

Дәрістің мазмұны:

Әлеуметтанудың негізін қалаушы О.Конт әлеуметтану пәнін жалпыға ортақ келісім негізін құрайтын тұтас алынған қоғам деп түсінді. Бұл келісім өз кезегінде адамзат тарихының және адамның өз табиғатының бірлігіне сүйенеді Ғылымдардың дамуы, бір кезеңнен екінші кезеңге өтуі ретпен болады, бірақ, ол бір уақытта болмайды. Бұл арада басшылыққа алатын бір қағида – ғылымға қарапайымнан күрделіге, төменнен жоғарыға қарай даму тән. Объект қарапайым болған сайын одан алынатын позитивтік (яғни, оң, жағымды – А.И.) білім жеңілірек, тезірек болады. Осыған орай позитивтік әдіс алғаш рет математика, физика, астрономия, химия, биология ғылымдарында қолданған. Ал, әлеуметтану жағымды, оң білімнің ең жоғарғы шыңы, өйткені ол құбылыстарды, процестерді зерттегенде «позитивтік» әдістерге сүйенеді. Позитивтік әдіс теориялық әлеуметтік талдауларда бақылау, салыстыру, эксперимент, т.б. арқылы алынған эмпирикалық (яғни, тәжірибелік) факторларға сүйенеді

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. XIX ғасырдың брінші жартысында социологияның ғылым ретінде тарихи, әлеуметтік-экономикалық жағдайы.
2. О.Конт – әлеуметтанудың негізін салушы. Оның қоғамның даму кезеңдерін қарастыруы. Әлеуметтік статика және динамика концепциясы.
3. Конттың позитивизм ойларын дамыту Г.Спенсер, Г.Тард, Э.Дюркгейм және т.б. ғалымдардың зерттеуінде.
4. М.Вебер социологиясы.
5. Әлеуметтанудағы құрылымдық-функционализм (Т.Парсонс, Р.Мертон).
6. Қазақстандағы социологиялық ойлардың дамуының кезеңдері мен бағыттары. Абу-Насыр эль-Фарабидің әлеуметтік-саяси ойлары. Төле би, Қазыбек би, Ч.Валиханов, Ы.Алтынсарин, А.Құнанбаевтың әлеуметтік көзқарастары.

Пайдаланғанәдебиеттер

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022

5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы Қоғам әлеуметтік жүйе ретінде

Мақсаты: студенттерге қоғам ұғымы, оны зерттеудегі жүйелі әдістер туралы түсіндіру. Қоғам мен әлеуметтік жүйені теориялық зерттеудің көпжақтылығымен таныстыру.

Дәрістің мазмұны:

«Қоғам» деген ұғым әлеуметтану ғылымының басты категориясы болып табылады.

Ғылыми әдебиеттерде «қоғамның» мәнін түсіндіруге бағытталған анықтамалардың саны 150 – ден астам. Әрине, олардың бәрі бірдей «қоғам» деген ұғымның мәні мен мазмұнын толық аша алмағанымен, бұл анықтамаларда ортақ сипатты белгілері бар.

Мәселен, әлеуметтанудың негізін қалаушы француз ғалымы Огюст Конт қоғамды белгілі бір қызмет атқаратын, ынтымақтастық пен қоғамдық еңбек бөлінісіне негізделген жүйе деп тұжырымдай келе қоғамның негізін отбасы, таптар және мемлекет құрайды деген анықтама берді.

Француз әлеуметтанушысы Эмиль Дюркгейм қоғамды коллективтік санаға негізделген, жеке индивидке қарағанда жоғары, бастапқылық сипаты бар рухани нақтылық деп түсіндіреді. Яғни, қоғамның тұтастығының негізі – коллективтік, жалпыға тән сана деген тұжырымды айтады

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Әлеуметтанудағы жүйелік талдау түсінігі. Жүйелік қөзқарас және жүйелік талдау. Әлеуметтанудағы «қоғам» және «жүйе» түсінігі.
2. Әлеуметтік құрылым және әлеуметтік жүйе түсінгі. Әлеуметтік құрылымның негізгі элементтері.
3. Қоғамға әлеуметтік жүйе ретінде категориялық талдау: «әлеуметтік қауымдастық», «әлеуметтік ұйым», «әлеуметтік институт», «мәдениет».
4. Социеталды және әлеуметтік жүйе түсінігі.

Пайдаланғанәдебиеттер

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022

5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы :Тұлға әлеуметтануы

Мақсаты: студентерді тұлғаның әлеуметтанулық сипаттамаларымен таныстыру. Жаһандану жағдайындағы тұлғаның әлеуметтенуін түсіндіру.

Дәрістің мазмұны:

Тұлға әлеуметтік қатынастар мен байланыстардың бастапқы агенті болып саналады. «Тұлға» дегеніміз кім? Бұл сұраққа жауап беру үшін «адам», «индивид», «тұлға», деген ұғымдардың арасындағы мазмұндық айырмашылықты біліп алуымыз керек. «Адам» деген – адамзат баласының жер бетіндегі басқа биологиялық организмдерден өзгеше қасиеттерін сипаттайтын жалпылама ұғым.

Адамның аса күрделі табиғаты оның қоғамдағы әр түрлі байланыс – қатынастары қазіргі әлеуметтануда адамға, оның тұлғалық түріне байланысты, алуан түрлі модельдерді жасауға ықпал етті. Осылардың бірі – адамның бейнесіне (образын) әлеуметтік рөлдердің жиынтығы ретінде қарау.

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Тұлға әлеуметтік қарым-қатынастың объектісі және субъектісі ретінде. Адам, индивид, тұлға. Тұлға құрылымы.
2. Тұлға әлеуметтенуі түсінігі. Әлеуметтену процесіндегі макро және микро ортаның арақатынасы.
3. Тұлғаны әлеуметтік зерттеу әдісі. Тұлғаның қайта әлеуметтенуі түсінгі.
4. Адамдардың девиантты мінез-құлқын анықтау мәселесі.

Пайдаланғанәдебиеттер

Негізгі:

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022

5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы: Отбасы әлеуметтануы.

Мақсаты: студенттерді отбасы әлеуметтану жағдайлармен таныстыру. Оларға отбасы, неке ұғымының мәнін түсіндіру.

Дәрістің мазмұны:

Отбасы социологиясы — отбасын әлеуметтік институт ретінде зерттейтін социологиядағы негізгі бағыттардың бірі. Негізгі мәселелері отбасылардың өз қызметін орындау сипатын, әр түрлі типтегі отбасылардың өмірін, ажырасу себептері мен салдарын және т.б зерттеу болып табылады.

Отбасы сияқты әлеуметтік институттардың табысты қызмет өтуін тарихтың қозғаушы күшіне жатқызуға болады. Отбасының дүниеге келу сәті бізге белгісіз, бірақ оның пайда болуы отбасылық үй шаруасы, отбасының бірлескен әлеуметтік және өндірістік әрекеттері негізінде отбасын нығайтудағы әр түрлі қызметке байланысты.

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Отбасының пайда болуы түрлері. Отбасын әлеуметтік институт және кіші топ ретінде зерттеудің негізгі социологиялық аспектілері.
2. Қоғамың әлеуметтік құрылымы және отбасы.
3. Отбасының басқа әлеуметтік институттармен байланысы

Пайдаланғанәдебиеттер

Негізгі:

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022

5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы :Девянтты мінез құлық әлеуметтануы

Мақсаты Девианттық мінез – құлық социологиясы ауытқымалы мінез – құлықты адам іс–әрекетінің түрлі салаларына тән әлеуметтік құбылыс ретінде қарастыру.

Дәрістің мазмұны:

Девианттық мінез – құлық белгілі бір қоғамдағы қалыптасқан әлеуметтік нормалардың ауытқу және артынан құқықты және қоғамдық шараларды ілестіруші адамдардың өмір салты кемесі іс – әрекеті.«Девиация» терминін анықтауда, оның басқа да өзіне жақын түсініктермен қатынасы қаралады. Егер « әлеуметтік ауытқу » және « девиация » түсініктері бір мағынаны, яғни әлеуметтік норма талаптарынан аттау дегенді білдірсе, онда «қоғамдық жүріс-тұрысқа қарсы» деген түсініктің жоғарғы түсініктерден айырмашылығы, бір мәнді теріс сипатта баяндалды. Девианттық жүріс-тұрыс дегеніміз ресми нормалардың бұзылуы.

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Девянтты мінез құлық зерттеу обектісі
2. Девяция шығу себептері мен түрлері
3. Девяция ғылыми концепциялары мен ғылыми мектептер

Пайдаланғанәдебиеттер

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022

5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы Конфликт әлеуметтануы

Мақсаты Конфликтология негізінен конфликт жағдайында іс-әрекеттің өзгеруін зерттегенмен, бұл бағыттардың ортақ белгісі болып қарастыру нысаны болып табылады. Конфликтология сипаттамасы оның жеке тұлға мен топтардың қатынастары жүйесіндегі қарама-қайшылықтардың қалыптасуы және даму себептерінне талдау жасау

Дәрістің мазмұны:

Конфликтология конфликттердің пайда болуын, дамуын, шешуін зерттейтін ғылым ретінде танылады. Конфликтология конфликттердің басталуы мен аяқталуы жайындағы кейбір бағыттарын қарастыратын көптеген теориялардан дамуын табады.

Конфликтологияның зерттеу нысанына конфликттің барлық түрі жатады, конфликтология құралын конфликтке әкеп соқтыратын топтың немесе тұлғаның әрекеті жатады. Конфликттерді зерттей келе ғалымдар қоғам өмірінде конфликттер жағымды рөл атқарады деген шешімге келді. Қазіргі уақыттағы конфликт теориясының бастамасы бірқатар социолог ғалымдардың зерттеулері жасады

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Конфликт шығу себептері және шешу жолдары
2. Конфликт түрлері мен деңгейлері ,құрылымы
3. Конфликт ғылыми концепциялары

Пайдаланғанәдебиеттер

Негізгі:

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с
2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.
3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.
4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022
5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022
6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.
7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.
8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы Этноәлеуметтануы

Мақсаты: Этнос әлеуметтануының объектісі мен пәні.Этнос әлеуметтануының пайда болуы.Этнос әлеуметтануының негізгі категориялары, әдістері және атқаратын қызметтері туралы білімді қалыптастыру

Дәрістің мазмұны:

Тайпаларды, ұлыстарды және ұлттарды әлеуметтанымдық зерттеу түсінігі, мәні және мазмұны. Этноәлеуметтік процестерді ғылыми реттеудегі болжамдаудың рөлі. Этносаралық жүйе және оның нормативтік үлгісі. Этносәлеуметтануы ұлттық проблемалар мен жалпыұлттық процестерді салалық және пәнаралық зерттеу жүйесінде.

Қазақстандағы этникалық қатынастарды әлеуметтанымдық зерттеудің жай-күйі.

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Этнос түсінігі мен категориялары
2. Этникалық құрылым қалыптасу жағдайлары
3. Этногенез

Пайдаланғанәдебиеттер

Негізгі:

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022

5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы Экономикалық әлеуметтану.

Мақсаты: студенттерді экономикалық әлеуметтану жағдайлармен таныстыру. Оларға экономика ұғымының мәнін түсіндіру.

Дәрістің мазмұны: Экономикалық әлеуметтану жалпы әлеуметтану ғылымының қоғамның экономикалық өмірін зерттейтін арнаулы әлеуметтанудың қарқынды дамуымен және оның экономикалық процестерімен тығыз байланысының негізінде пайда болды.Осыған орай экономикалық әлеуметтанудың объектісіне зерттеушінің қалауына қарай алынған қандай да болмасын экономикалық және әлеуметтік тұрғыдан бір-бірімен тығыз байланысқан құбылыстар мен процестер жатады.Ал, экономикалық әлеуметтану пәніне қоғамның экономикалық дамуының әлеуметтік аспектілері жатады.Бұған экономикалық алуан түрлі адамдар бірлестігі, мысалы, өндіріс еңбек ұжымдары, өндіріс саласындағы әлеуметтік қатынастар, (үстемдік ету – бағыну,басқару – орындау)еңбеккерлердің өндірісті басқаруға қатынасуы, жұмыс күшінің тұрақсыздығы, ауысуы,миграция, мамандықты іріктеп алу,еңбек ұжымдарының әлеуметтік қорлары мен ресурстық мүмкіншіліктері, адам және алуан түрлі

топтардың экономикалық іс-әрекеттің себеп-дәлелдері, экономикалық сана, экономикалық ойлау жағдайы,көңіл-күй, тәртіп, мұқтаждық, талап-тілек, әлеуметтік құндылықтардың еңбектің өнімділігіне, тауардың сапасының артуына әсері, тағы басқалар жатады.

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Экономикалық әлеуметтанудың әлемдік ғылымда пайда болуы және қалыптасуы. Экономикалық әлеуметтанудың спецификасы және статусы.
2. «Экономикалық мәдениет» түсінігі. Оның функциялары мен сипаттамасы.
3. Экономикалық әлеуметтануды зерттеудің өзекті мәселелері мен бағыттары.
4. Халықаралық еңбек нарығы, жұмыссыздық, профсоюздар.

Пайдаланғанәдебиеттер

Негізгі:

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022

5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы Мәдениет әлеуметтануы.

Мақсаты: студенттерді мәдениет әлеуметтануымен таныстыру. Оларды мәдениет ұғымының жан-жақтылығымен таныстыру.

Дәрістің мазмұны:

Мәдениет әлемінің күрделілігі мен көп қырлылығы соншалық, әрбір ғылым – философия, тарих, өнертану, этнография, мәдениеттану, әлеуметтану – осы құбылысты тануды оқып үйренуде. Әлеуметтану ең алдымен қоғамның дамуы мен қызмет етуіне мәдениеттін тигізер әсерін зерттейді. Мәдениет социумда орын алып жатырған барлық өзгерістерді басынан кеше отырып, әлеуметтік үдірістердін мәнің анықтауға өз үлесін қосады. Алғашында «мәдениет» сөзі жерді өңдеу тәсілі мағынасын білдірді (colege – лат. өсіру, күту, ол туралы қайғыру). XYII-XYIII ғасырларда европаның қоғамдық санасының мәдениетке деген басқаша кең ұғымда қарауы, мәдениетті европаның өзіндік санасының орталық ұғымына айналдырды.

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Мәдениет әлеуметтануы түсінігі, оның құрылымы мен мазмұны. Мәдениеттің негізгі элементтері. Субмәдениет түсінігі және түрлері.

2. Мәдениеттің әлеуметтік функциялары. Мәдениет әлеуметтануының мәдениеттанумен және басқа ғылымдармен байланысы.
3. Мәдениеттің әлеуметтік статика мен динамикасы.
4. Социологиялық әдістерді мәдениет саласында қолдану ерекшеліктері

Пайдаланғанәдебиеттер

Негізгі:

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022

5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы БАК әлеуметтануы

Мақсаты: Студенттерге Бұқаралық ақпарат құралдарының қоғамда алатын рөлін, маңыздылығын, қызметтерін түсіндіру

Дәрістің мазмұны:

Әлеуметтік үдірістердің ішінде алдыңғы қатардағы орында коммуникация (лат. Commuicatio – хабарлау, беру әдістері) алады, яғни адам, топ, халық, мемлекеттердің өзара байланысқа түсетін қажетті элементі болып, ақпарат, сезім, бағалау, құндылықтар мен т.б. өзара тасмалдауды жүзеге асырады. Коммуникациясыз әлеуметтік қауым, әлеуметтік жүйе, институт, ұйымдар мен т.б. қалыптасуы, әлеуметтену мен социумның бүгінгі таңдағыдай болуы мүмкін емес. Коммуникация қоғам өмірі, әлеуметтік топтар мен жеке адамдардың барлық жағынан жіпсіз байлауды. Әлеуметтік өмірдің барлық зерттеулері олардың барлық формаларын қамтуда. Қоғамдық пікір әлеуметтануы - әлеуметтанудың бір бөлігі, яғни қоғамдық пікірлердің заңдылықтарын және қызметтері мен қалыптасу механизмдерін пәні ретінде оқып зерттейді.

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. БАҚ түрлері мен қызметтері
2. Ақпараттық мәдениет
3. Ақпараттық қауіпсіздік мен теңсіздік

Пайдаланғанәдебиеттер

Негізгі:

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022

5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы Саяси әлеуметтану

Саяси әлеуметтану – саясат пен саяси қарым-қатынастарды зерттейтін әлеуметтанудың саласы. Саяси өнер халықты бейбітшілік ішінде бірлікте өмір сүруге үйретеді; ал өздері жалпылықты (саяси өнер) бейбітшілікте немесе соғыста өмір сүруді үйретеді

Дәрістің мазмұны:

Саясат әлеуметтануының міндеттері: - саясаттың басқа қоғамдық өмір салаларымен өзара байланысын, дағдарысын, дамуын, қызметтерін, заңдылықтарын ашу; - осы заңдылықтар мен нәтижелерді саясат тәжрибесінде қолдану; - халықтар арасындағы саяси әдеуметтену сұрақтарын оқып үйрену (саясатка белсенди катысу, саяси үдіріске формалды қатысу, саяси құбылыстарға, сайлауға белсенділік танытпау) Саясат әлеуметтануы оқып үйренеді: - биликке келудің саяси формалары мен әдіснамаларын; - елді ашық басқару аппараты ретінде мемлекеттегі қоғамдық саяси жүйені; - саяси қозғалыстар мен мемлекетті басқаруға бұқараның мүмкіндік дәрежесі - саяси сана (идеология, психолгия, қоғамдық пікір, салт-дәстүр, саяси институттар және т.б.). Саясаттын негізгі сұрақтары – билік туралы сұрақтар. Билік – жеке адамдар мен адамдар тобының өз еркін жүзеге асыра отырып, басқа адамдарға олардың келісімі мен келіспеуіне тәуелсіз ықпалын жүргізетін қабілет

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Билік тарапынан әлеуметтік топтар, ұлттар, партиялар және мемлекет арасындағы саясаттың анықтамасы.
2. Саяси әлеуметтанудың түсінігі және әдістемесі, негізгі принциптері.
3. Саяси әлеуметтанудың объектісі, пәні, функциялары, құрылымы және мәселелері.
4. Саяси әлеуметтанудың негізгі бөлімдік бағыттары.

Пайдаланғанәдебиеттер

Негізгі:

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022

5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы Әлеуметтік зерттеудің бағдарламасын жасау

Мақсаты: студенттерді нақты әлеуметтанулық зерттеу жүргізудің әдісі мен техникасымен таныстыру. Ақпараттарды өңдеу әдісін түсіндіру. Оларға әлеуметтанулық зерттеулердің мәнін түсіндіру.

Дәрістің мазмұны:

Социологиялық зерттеу — методологиялық, методикалық және ұйымдастырмалы – техникалық процедуралардың логикалық жалғастырмалы жүйесі, бір-бірімен ортақ мақсатпен байланысты: зерттеу құбылысы немесе үрдісі жөнінде мәлімет алу және оны әлеуметтік басқару тәжірибесінде қолдану. Социологиялық зерттеу төрт өзара байланысқан кезеңнен тұрады: - зерттеуге дайындық; - бастапқы ақпаратты жинақтау; - жиналған ақпаратты өңдеу және ЭВМда өңдеуге дайындау; - өңделген ақпаратты талдау. Зерттеу нәтижелері бойынша, есеп дайындау, қорытындыларды және кепілдемені тұжырымдау

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Танымның жалпы теоретикалық және әдістемелік принциптері. Әлеуметтік зерттеу бағдарламасы түсінігі. Оның құрылымы мен функциялары.
2. Әлеуметтанудағы эмпирикалық зерттеу түсінігі. Классификация критерилері..
3. **Эмпирикалық әлеуметтік зерттеуді өңдеу техникасы және талдау.** Жүргізілген әлеуметтік зерттеудің сапасын бағалау.
4. Эмпирикалық фактілерді верификациялау. Зерттеу ақпараттарының қателігін тексеру.

Пайдаланғанәдебиеттер

Негізгі:

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022
5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022
6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.
7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.
8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы Білім беру әлеуметтануы

Әлеуметтік білім – білім жүйелерінің қоғаммен қарым-қатынасын және байланысын, әлеуметтік мәселелерді, білім жүйесін әлеуметтік институт ретінде қарастыратын социология тармағы.

Дәрістің мазмұны:

Білім көп шекаралық объект болғандықтан көптеген ғылымдармен, оның ішінде философиямен, педагогикамен, әлеуметтанумен, психологиямен қатар зерттелуде. Бұл тізімге логика, тарих, антропология және т.б. ғылымдар енгізілуі тиіс. Ғылыми педагогикалық қоғамдастықта, мемлекеттік құрылымдарда білім жүйесіндегі қажеттіліктерді практикада анықтау және көрсету, білім берудегі мемлекеттік саясаттың орнын анықтау, Отандық және әлемдік білім жүйелерін қалыптастыру және білімнің жаңа идеалдарын жүйелеу бағыттары қолға алынды.

Әлеуметтік білім пәні логикалық түрде ғылыми және пәнді анықтау жолы болып сипатталады. Әлеуметтік білімнің объектісі - әртүрлі білім жүйесінің бірлігі және білімдегі болып жатқан үрдістердің қарым-қатынасы. Әлеуметтану объектісі – тек қана білім емес, сонымен қоса ол туралы ақпарат. Білім объектісі – білім туралы жүйе және ақпарат. Білім пәні – білім әлеуметтік институт ретінде. Әлеуметтік білімді экстраспектік тұрғыдан карауға болады

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Білім беру әлеуметтану негізгі сұрақтары
2. Қоғамның рухани саласы
3. Дін қоғамдағы ролі мен әлеуметтік қызметтері

Пайдаланғанәдебиеттер

Негізгі:

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с
2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.
3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.
4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022
5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

Тақырыбы Әлеуметтік өзгерістер және қоғамдық қозғалыстар: жаңа әлеуметтанулық пікір-таластар

Мақсаты: әлеуметтік өзгерістер үрдістерін, саяси модернизация дамытуын талдау және процесстерді бағалау, теоретикалық ойлау дағдыларын қалыптастыру Берілген пән қоғамның әлеуметтік құрылымы және әлеуметтік процестер және әлеуметтік институттар туралы жан-жақты білімдерді алуға, әлеуметтанудағы әр түрлі социологиялық бағыттар мен ғылыми мектептерді талдауға, алғашқы әлеуметтік ақпараттарды жинау және өңдеу әдістемесін меңгеруге бағытталған.

Дәрістің мазмұны:

Әлеуметтік өзгерістер саяси модернизация негіздерін зерттеу, мақсат міндеттерін, құрылымын, заңдылықтарын ашу;әлеуметтік өзгерістер теориясының ілімдердің тарихын, әлеуметтік өзегерістер теориясының қазіргі мектептерін білуге үйрету;қоғам әлеуметтік құрылым ұғымын, топ әл.институттар, ерекшеліктерін, әлеуметтік жүйенің мәнін, құрылымын, қызметтерін, әлеуметтік топ түрлерін оқыту;қоғамның әлеуметтік құрылымдық салаларына әлеуметтік талдау саяси модернизация теориясының негізгі бағыттарын сипаттау;саяси модернизациядағы құндылық жүйесінің рөлі мен мәнін анықтау

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Әлеуметтік өзгерістер түрлері мен ерекешелігі
2. Әлеуметтік қозғалыстар мен процесстер
3. Әлеуметтік жаһандану процессі

Пайдаланғанәдебиеттер

Негізгі:

1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с

2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с.

3. Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.

4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022

5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022

6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2017. – 584с.

7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.

8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.

1.